

Sygn. akt III AUa 809/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

del. SSO Joanna Baranowska (spr.)

Protokolant: stażysta Weronika Skalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 marca 2015 r. w Ł.

sprawy **B. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o rentę rodzinną

na skutek apelacji B. R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 17 kwietnia 2014 r., sygn. akt: VI U 133/14,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 809/14

UZASADNIENIE

B. R. wniosła do Sądu Okręgowego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 28 10 2013 r., znak (...) odmawiającej prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu z tytułu wypadku przy pracy, wnosząc o jej zmianę zgodnie z wnioskiem z 17 10 2013 r. W odwołaniu zarzuciła: naruszenie prawa materialnego tj. art.17 ust.1 oraz 2 i art.5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych(Dz.U. z 2009 r., nr 167, poz.1322) poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy renta rodzinna przysługuje niezależnie od długości ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy i przysługuje uprawnionym członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej; nadto niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych, w szczególności, że śmierć T. R. nastąpiła wskutek wypadku przy pracy, tj. w czasie okresu składkowego, kiedy T. R. pozostawał w stosunku pracy. Wniosła nadto o zwrócenie się do Sądu Rejonowego dla Warszawy – P. w W. III Wydziału Karnego o nadesłanie akt sprawy III K 1113/06 i przeprowadzenie dowodu z tych akt, w szczególności: z aktu oskarżenia, protokołów przesłuchań oskarżonego, oskarżycielki posiłkowej, świadków oraz biegłych a także wyroku z dnia 17.04.2009 r. na okoliczność świadczenia przez T. R. pracy oraz pozostawania w stosunku pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania, bowiem T. R. nie spełniał przesłanek do renty na podstawie ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

oraz ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Organ rentowy wskazał, że T. R. w ostatnim dziesięcioleciu przed datą zgonu 17.08.2005 r. wykazał łącznie 2 lata, 3 miesiące i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast wymaganych 5 lat zgodnie z przepisami art.58 ustawy emerytalnej oraz zgon nastąpił po upływie 18 miesięcy od ustania okresów ubezpieczenia. Z dokumentów wynika, że zmarły wymagane 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych miałby w dziesięcioleciu od 16.10.1989 r. do 16.10.1999 r. Odnosząc się do zarzutów dotyczących renty wypadkowej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnił, że do decyzji zostały wskazane dokumenty, jakie należy przedłożyć w celu rozpatrzenia wniosku o rentę wypadkową.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2014 roku w sprawie VI U 133/14 Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w tak ustalonym stanie faktycznym:

B. R. wystąpiła w dniu 15 września 2005 r. o rentę rodzinną po mężu T. R. zmarłym 17 sierpnia 2005 r. Decyzją z dnia 13 października 2005 r. organ rentowy odmówił jej prawa do renty rodzinnej, ponieważ zmarły w dziesięcioleciu przed zgonem tj. od 17 sierpnia 2005 r. do 17 sierpnia 1995 r. nie udowodnił 5 letniego stażu zatrudnienia, zgon nastąpił po upływie 18 miesięcy od ustania tych okresów. Prezes ZUS decyzją z dnia 6 października 2006 r. odmówił przyznania B. R. renty z tytułu wyjątku. B. R. w dniu 11 października 2013 r. wystąpiła o rentę rodzinną, zaznaczając we wniosku, że śmierć ubezpieczonego była następstwem wypadku przy pracy oraz, że toczy się postępowanie przed Sądem Rejonowym dla Warszawy P. sygn. akt III K 1113/06). W. B. został oskarżony o to, że w dniu 17 sierpnia 2005 r. w W., prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Budowlanych (...) z siedzibą w P. jako kierownik budowy związanej wykonywaniem prac budowlano- remontowych na dachu budynku położonego przy ulicy (...), będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników wykonujących powyższe prace, nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku zapewnienia odpowiednich środków zabezpieczających ww. pracowników przed upadkiem z wysokości, na skutek czego nieumyślnie spowodował śmierć pracownika T. R., który spadł z dachu doznając obrażeń ciała skutkujących jego zgonem tj. o czyn z art. 220 §1 k.k. w zb. z art.155 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. Przedsiębiorca W. B. prowadził w 2005 r. działalność pod nazwą Zakład Usług Budowlanych (...) z siedzibą w P.. W dniu 10 sierpnia 2005 r. W. B. zawarł z Zakładem (...) umowę nr (...), na mocy której zobowiązał się do wymiany pokrycia papy na dachach betonowych, naprawy kominów oraz wymiany obróbek blacharskich na budynku przy ul. (...) w W.. W. B. będąc zainteresowany wykonaniem robót na dachu innej firmy remontowo- budowlanej, skontaktował się z W. W. (1), którą zaproponowała wykonanie prac z tym związanych R. W.. W celu dokonania niezbędnych uzgodnień, W. W. (1) wraz z R. W. i D. M. udali się do siedziby firmy (...) w W.. Ustalono, że R. W. skompletuje ekipę do wykonania prac remontowych na dachu, a jeśli prace zostaną wykonane prawidłowo, W. B. będzie zainteresowany zatrudnieniem wykonawców na umowę o pracę na czas określony. Pomiędzy W. B. a R. W. została podpisana umowa, w której określono zakres prac oraz wysokość wynagrodzenia w formie stawki za 1 m². Wspólne wykonanie prac R. W. zaproponował J. F., T. R.. Mieli ono przeprowadzić roboty murarskie przy kominach. W. B. został wprowadzony przez J. B. inspektora nadzoru budowlanego na budowę w dniu 12 sierpnia 2005 r. Został wyznaczony kierownikiem robót. W dniu 17 sierpnia 2005 r. T. R. oraz J. F. wykonywali obróbki blacharskie na dachu. Około godz. 14.00 pracownik firmy (...) przywiózł materiały budowlane w postaci papy termozgrzewalnej i cementu. D. M. wraz z R. W. zeszli na dół, by rozładować przywiezione materiały, a następnie wciągnąć na dach. T. R. znajdując się na dachu budynku, odbierał materiały budowlane transportowane z ziemi przy pomocy liny na prowizorycznej wciągarni jednokółkowej. Po zaczepieniu pierwszej rolki papy, podczas jej wciągania na dach, mocowanie belki puściło. Obluzowana belka uderzyła znajdującego się na dachu T. R., który spadł z dachu na ziemię. Poszkodowany doznał licznych obrażeń ciała i zmarł w szpitalu.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2009 r. w sprawie III K 1113/06 Sąd Rejonowy dla Warszawy – P. w W. uznał W. B. w ramach zarzucanego mu czynu za winnego tego, że w okresie od dnia 12 sierpnia 2005 r. do 17 sierpnia 2005 r. w W., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Budowlanych (...) z siedzibą w P. jako kierownik budowy związanej wykonywaniem prac budowlano- remontowych na dachu budynku położonego przy ulicy (...), będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy osób wykonujących powyższe prace, umyślnie nie

dopełnił ciężącego na nim obowiązku zapewnienia odpowiednich środków zabezpieczających te osoby przed upadkiem z wysokości, na skutek czego w dniu 17 sierpnia 2005 r. nieumyślnie spowodował śmierć pracownika T. R., który spadł z dachu doznając obrażeń ciała skutkujących jego zgonem tj. czynu z art.160§1 k.k. w zb. z art.155 k.k. w zw. z art.11§2 k.k i na tej podstawie skazał go na karę 2 lata pozbawienia wolności z warunkowym jej zwieszeniem na 3 lata oraz grzywnę.

B. R. w dniu 8 lutego 2006 r. wniosła pozew do Sądu Rejonowego w Płocku o ustalenie, że między zmarłym T. R. a pozwanym W. B. istniał stosunek pracy okresie od 10 sierpnia 2005 r. do dnia śmierci, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku robotnika budowlanego. Powódka wniosła nadto o nakazanie pozwanemu sporządzenia protokołu z wypadku przy pracy, który miał miejsce w dniu 17 sierpnia 2005 r. Sąd Rejonowy w Płocku Wydział wyrokiem z dnia 13 grudnia 2006 r. oddalił powództwo. Sąd Okręgowy w Płocku na skutek apelacji powódki, wyrokiem z dnia 21 września 2007 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Rozpoznając sprawę ponownie, Sąd Rejonowy w Płocku wezwał po stronie pozwanej dodatkowo R. W., po czym wyrokiem z dnia 22 lipca 2008 r. ponownie oddalił powództwo. Wyrokiem z dnia 20 lutego 2009 r. w sprawie VI Pa 105/08 Sąd Okręgowy w Płocku oddalił apelację powódki od tego wyroku. B. R. wniosła skargę kasacyjną od tego wyroku. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie II PK 157/09 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Wyrokiem z dnia 17 września 2009 r. w sprawie VI Pa 88/10 Sąd Okręgowy w Płocku oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Płocku z 22 lipca 2008 r.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS oraz dokumentów z akt sprawy IV P 472/07 oraz wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy P. z uzasadnieniem sygn. akt III K 1113/06.

Sąd Okręgowy podniósł, że stan faktyczny był sporny co do związku przyczynowego śmierci T. R. w związku z wypadkiem przy pracy. Wnioskodawczyni wnosila o przeprowadzenie dowodów z akt sprawy karnej III K 1113/06, w szczególności: z aktu oskarżenia, protokołów przesłuchań oskarżonego, oskarżycielki posiłkowej, świadków oraz biegłych a także wyroku z dnia 17 kwietnia 2009 r. na okoliczność świadczenia przez T. R. pracy oraz pozostawania w stosunku pracy. Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, stron i biegłych z akt sprawy Sądu Rejonowego dla Warszawy P. dopuszczając dowód z dokumentu tj. wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – P. w W. z 17 kwietnia 2009 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy P. w W. uznał W. B. w ramach zarzucanego mu czynu za popełnienie przestępstwa z art.160§1 k.k. w zb. z art.155 k.k. w zw. z art.11§2 k.k tj. a nie wcześniej zrzuconego w akcie oskarżenia tj. o czyn z art. 220 §1 k.k. w zb. z art.155 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. Sąd Rejonowy w sprawie III K 1113/ 06 ocenił, że między W. B. a T. R. nie doszło do nawiązania stosunku pracy. Oskarżony nie może więc odpowiadać karnie na podstawie art. 220 §1 k.k. w zb. z art.155 k.k. Zgodnie z przepisami art.220§1 k.k. karze podlega ten, kto będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie dopełnia ciężącego na nim obowiązku i przez to naraża pracownika na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Zatem przedmiotem ochrony w tym przepisie jest życie i zdrowie pracownika. Pracownikiem w rozumieniu zaś art. 220 §1 k.k. jest osoba określona w art.2 Kodeksu pracy, a więc zatrudniona na podstawie umowy o pracę, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Tymczasem analiza materiału dowodowego prowadzi do jednoznacznego wniosku, że T. R. w dniu wypadku nie był zatrudniony na podstawie stosunku pracy. Takie same wnioski wynikają z postępowania o ustalenie istnienia stosunku pracy w sprawie IV P 472/07, gdzie Sąd Rejonowy w Płocku wyrokiem z dnia 22 lipca 2008 r. oddalił powództwo o ustalenie stosunku pracy pomiędzy T. R. a W. B. i R. W.. Sąd Okręgowy podkreślił, że Sąd Rejonowy sprawie IV P 472/07 przesądził, że zmarły T. R. nie pozostawał w dniu śmierci w stosunku pracy. Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika odwołującej o dopuszczenie dowodów z protokołów przesłuchań świadków, oskarżonego, ekspertyz biegłych, gdyż zarówno sąd karny w wyroku z dnia 17 kwietnia 2009 r. w sprawie III K 1113/06 jak też Sąd Rejonowy w Płocku w wyroku z 22 lipca 2008 r. sygn. akt IV P 472/07 ustalił, że T. R. nie pozostawał w stosunku pracy. Sąd meriti nie może oceniać ponownie materiału dowodowego, gdyż wiążący jest prawomocny wyrok sądu korzystający na zasadzie art. 366 k.p.c. z powagi rzeczy osądzonej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za bezzasadne. Przytoczył treść art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U.

z 2009 r., nr 167, poz.1322) i podniósł, że przedmiotem sporu było żądanie renty przez małżonkę zmarłego w związku z wypadkiem przy pracy. Zgodnie z przytoczonym przepisem, związek zdarzenia z pracą występuje wówczas, gdy nastąpiło ono podczas wykonywania lub w związku z wykonywaniem zwykłych czynności lub poleceń przełożonych (pkt 1) bądź podczas wykonywania lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia (pkt 2), jak również w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy (pkt 3). Wynika z tego, że będące wypadkiem przy pracy zdarzenie może nastąpić zarówno podczas wykonywania czynności pracowniczych (świadczenia pracy), jak również w związku z ich wykonywaniem, a więc w dowolnym czasie i miejscu, jednakże w każdym przypadku pod warunkiem, że zdarzenie to pozostaje w funkcjonalnym związku z pracą, a inaczej mówiąc - z wykonywaniem czynności wynikających ze stosunku pracy przez osobę, która wypadkowi uległa, czyli wykonywaniem przez nią czynności na rzecz pracodawcy. Przedmiotowych ustaleń dokonuje się na karcie wypadku, której wzór stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie trybu uznawania zdarzenia powstałego w okresie ubezpieczenia wypadkowego za wypadek przy pracy, kwalifikacji prawnej zdarzenia, wzoru karty wypadku i terminu jej sporządzenia. Jak stanowi art. 17ust.1ustawy wypadkowej przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują niezależnie od długości okresu ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową.

Konkludując Sąd Okręgowy wskazał, że B. R. nie przysługuje prawo do renty rodzinnej z ustawy wypadkowej, gdyż T. R. nie pozostawał w chwili śmierci w stosunku pracy. Takiej oceny dokonanej przez Sąd Rejonowy w wyroku z dnia 17 kwietnia 2009 r. w sprawie III K 1113/06 jak też przez Sąd Rejonowy w Płocku w wyroku z 22 lipca 2008 r. sygn. akt IV P 472/07, odwołująca skutecznie nie zakwestionowała.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła wnioskodawczyni zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego w Płocku i zarzucając naruszenie przepisu postępowania tj. art. 11 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie ustaleń wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa opisanego w punkcie I wyroku z dnia 17 kwietnia 2009 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy P. w W., sygn. akt III K 1113/06, wskazujących jednoznacznie, że T. R. pozostawał w stosunku pracy tj. był pracownikiem skazanego W. B.. Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania poprzez przyznanie renty rodzinnej po zmarłym mężu. W uzasadnieniu apelująca podniosła, że T. R. zmarł w dniu 17 sierpnia 2005 r. na skutek wypadku przy pracy. Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2009 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy P. w W., III Wydział Karny, sygn. akt III K 1113/06, pracodawca W. B. został uznany winnym tego, że w dniu 17 sierpnia 2005 r. w W., prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Budowlanych (...) z siedzibą w P. jako kierownik budowy związanej z wykonywaniem prac budowlano-remontowych na dachu budynku Dołożonego przy ulicy (...), będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników wykonujących powyższe prace nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku zapewnienia odpowiednich środków zabezpieczających pracownikowi w osobie T. R. przeładunkiem z wysokości, na skutek czego nieumyślnie spowodował śmierć w/w, który spadł z dachu doznając obrażeń ciała skutkujących jego zgonem. Zdaniem apelującej sąd karny wskazał w sentencji wyroku, iż T. R. był pracownikiem zaś zgodnie z art. 11. k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym nie tylko popełnienia czynu przez określoną osobę na szkodę konkretnej osoby, ale również co do kwalifikacji prawnej tego czynu i stopnia winy, okoliczności jego popełnienia, np. czasu, miejsca i sposobu, czy też poczytalności sprawcy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było przede wszystkim ustalenie czy T. R. pozostawał w chwili śmierci w stosunku pracy i co za tym idzie czy wnioskodawczyni przysługuje prawo do renty rodzinnej z ustawy wypadkowej.

Apelacja zarzuca jedynie naruszenie przepisu postępowania tj. art. 11 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie ustaleń wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa opisanego w punkcie I wyroku z dnia 17 kwietnia 2009 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy P. w W., sygn. akt III K 1113/06, wskazujących, że T. R. pozostawał w stosunku pracy tj. był pracownikiem skazanego W. B.. Tak sformułowany zarzut apelacji i użyte w jej uzasadnieniu argumenty nie mogły wywrzeć zamierzonego przez skarżącą skutku w postaci korekty zaskarżonego wyroku w kierunku wskazanym przez apelującą.

Wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji oznacza zarówno zakaz wykraczania poza te granice, jak i nakaz rozważenia wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Sąd apelacyjny jest związany jedynie takimi uchybieniami przepisów postępowania, które zostały podniesione w apelacji. Zarzut apelacji jest bezzasadny. Sąd Okręgowy poczynił bowiem prawidłowe ustalenia i wynikającą z nich ocenę prawną w zakresie, że zarówno sąd karny Sąd Rejonowy dla Warszawy P. w W. sygn. w wyroku z dnia 17 kwietnia 2009 r. w sprawie III K 1113/06 jak też Sąd Rejonowy w Płocku w wyroku z 22 lipca 2008 r. sygn. akt IV P 472/07 prawomocnie ustalił, że T. R. nie pozostawał w stosunku pracy. W konkluzji wywiódł prawidłowy wniosek, że sąd meriti nie może oceniać ponownie materiału dowodowego, gdyż wiążący jest prawomocny wyrok sądu korzystający na zasadzie art. 366 k.p.c. z powagi rzeczy osądzonej.

Sąd Apelacyjny w całości ustalenia te i ocenę podziela.

Artykuł 11 k.p.c. określa prejudycjalność, czyli moc wiążącą prawomocnych wyroków karnych skazujących, stanowiącą odstępstwo od zasady bezpośredniości, swobodnej oceny dowodów i niezawisłości sędziego. Sąd cywilny związany jest tylko ustaleniami dotyczącymi popełnienia przestępstwa - a więc okolicznościami składającymi się na jego stan faktyczny, czyli osobą sprawcy, przedmiotem przestępstwa oraz czynem przypisanym oskarżonemu - które znajdują się w sentencji wyroku. Oznacza to, że sąd - rozpoznając sprawę cywilną - musi przyjąć, że skazany popełnił przestępstwo przypisane mu wyrokiem karnym (wyrok SN z dnia 14 kwietnia 1977 r., IV PR 63/77, LEX nr 7928). Związanie dotyczy ustalonych w sentencji wyroku znamion przestępstwa, a także okoliczności jego popełnienia, dotyczących czasu, miejsca, poczytalności sprawcy itp. Wszelkie inne ustalenia prawomocnego, skazującego wyroku karnego, wykraczające poza elementy stanu faktycznego przestępstwa, nie mają mocy wiążącej dla sądu cywilnego, nawet jeśli są zawarte w sentencji wyroku. Nie są wiążące okoliczności powołane w uzasadnieniu wyroku. Nie można też traktować uzasadnienia wyroku karnego czy jego fragmentów jako dokumentu ze wszystkimi skutkami procesowymi, jakie kodeks postępowania cywilnego wiąże z dokumentami urzędowymi - art. 244 i 252. Sąd cywilny może więc czynić własne ustalenia w zakresie okoliczności, które nie dotyczą popełnienia przestępstwa, mimo że pozostają w związku z przestępstwem. Ustalenia te mogą różnić się od tych, których dokonał sąd karny (wyrok SN z dnia 17 czerwca 2005 r., III CK 642/04, LEX nr 177207, oraz wyrok SN z dnia 6 marca 1974 r., II CR 46/74, OSP 1975, z. 3, poz. 63). Sąd w postępowaniu cywilnym związany jest także ustaleniem co do osoby pokrzywdzonej, zawartym w sentencji wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego za popełnienie przestępstwa oszustwa (art. 286 § 1 k.k., wyrok SN z dnia 5 grudnia 2008 r., III CSK 191/08, OSP 2010, z. 1, poz. 2).

W. B. został oskarżony o to, że w dniu 17 sierpnia 2005 r. w W., prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Budowlanych (...) z siedzibą w P. jako kierownik budowy związanej wykonywaniem prac budowlano-remontowych na dachu budynku położonego przy ulicy (...), będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników wykonujących powyższe prace, nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku zapewnienia odpowiednich środków zabezpieczających ww. pracowników przed upadkiem z wysokości, na skutek czego nieumyślnie spowodował śmierć pracownika T. R., który spadł z dachu doznając obrażeń ciała skutkujących jego zgonem tj. o czyn z art. 220 §1 k.k. w zb. z art.155 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. Sąd karny uznał W. B. w ramach zarzucanego mu czynu za winnego popełnienia przestępstwa z art.160§1 k.k. w zb. z art.155 k.k. w zw. z art.11§2 k.k. tj. a nie wcześniej zrzuconego w akcie oskarżenia tj. czynu z art. 220 §1 k.k. w zb. z art.155 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. Sąd karny zatem ocenił, że między W. B. a T. R. nie doszło do nawiązania stosunku pracy. Oskarżony nie odpowiadał więc karnie na podstawie art. 220 §1 k.k. w zb. z art.155 k.k. Zgodnie z art.220§1 k.k. karze podlega ten, kto będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie dopełnia ciężącego na nim obowiązku i przez to naraża pracownika na

bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Przedmiotem ochrony w tym przepisie jest życie i zdrowie pracownika. Pracownikiem w rozumieniu art. 220 §1 k.k. jest osoba określona w art.2 Kodeksu pracy, a więc zatrudniona na podstawie umowy o pracę, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Sąd karny doszedł do jednoznacznego wniosku, że T. R. w dniu wypadku nie był zatrudniony na podstawie stosunku pracy, co bezspornie wynika również z pisemnych motywów rozstrzygnięcia. Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2009 r. w sprawie III K 1113/06 Sąd Rejonowy dla Warszawy – P. w W. uznał W. B. w ramach zarzucanego mu czynu za winnego tego, że w okresie od dnia 12 sierpnia 2005 r. do 17 sierpnia 2005 r. w W., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Budowlanych (...) z siedzibą w P. jako kierownik budowy związanej wykonywaniem prac budowlano- remontowych na dachu budynku położonego przy ulicy (...), będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy osób wykonujących powyższe prace, umyślnie nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku zapewnienia odpowiednich środków zabezpieczających te osoby przed upadkiem z wysokości, na skutek czego w dniu 17 sierpnia 2005 r. nieumyślnie spowodował śmierć T. R., który spadł z dachu doznając obrażeń ciała skutkujących jego zgonem tj. czynu z art.160§1 k.k. w zb. z art.155 k.k. w zw. z art.11§2 k.k i na tej podstawie skazał go na karę 2 lata pozbawienia wolności z warunkowym jej zwieszeniem na 3 lata oraz grzywnę.

Istota związania sądu cywilnego prawomocnym wyrokiem karnym skazującym polega na niedopuszczalności dokonywania przez sąd odmiennych ustaleń niż poczynione w wyroku karnym zatem ustalenia Sądu Okręgowego nie mogły być inne niż poczynione przez sąd karny.

Podkreślenia również wymaga, że również sąd cywilny tj. Sąd Rejonowy w Płocku w wyroku z 22 lipca 2008 r. sygn. akt IV P 472/07 prawomocnie ustalił, że T. R. w chwili śmierci nie pozostawał w stosunku pracy zatem prawidłowo Sąd pierwszej instancji podniósł, że Sąd meriti nie mógł oceniać ponownie materiału dowodowego, gdyż wiążący jest prawomocny wyrok sądu korzystający na zasadzie art. 366 k.p.c. z powagi rzeczy osądzonej. Zagadnienie prawomocności materialnej wyroku wydanego przez sąd w innej sprawie odnosi się do faktu jego istnienia, a przejawia się w mocy wiążącej, ocenianej od strony podmiotowej i przedmiotowej. Granice podmiotowe wyznaczone są składem uczestników postępowania prawomocnie zakończonego, chyba że ustawa wyraźnie wskazuje na związanie także innych osób (art. 365 § 1 in fine k.p.c.). Sąd Rejonowy w Płocku oddalił powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy skierowane przeciwko W. B. i R. W..

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 oraz 2 i 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych(Dz.U. z 2009 r., nr 167, poz.1322) przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują niezależnie od długości okresu ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Renta rodzinna z ubezpieczenia wypadkowego przysługuje uprawnionym członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Wnioskodawczyni nie przysługuje zatem prawo do renty rodzinnej bowiem śmierć T. R. nie nastąpiła wskutek wypadku przy pracy.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Przewodnicząca: Sędziowie: